

Daf Hayom Michnayot

Dans un an, vous aurez terminé l'ensemble des traités de la Michna

משניות מבוארות מסכת שבועות פרק ג

1 ניסן

אדם שמשמש עם אשתו הטהורה, ואמרה לו אשתו טמאה, ופרש מיד, חייב כרת. כשאר בועל כהן, אלא יעמוד ויסמוך על צפרניו ויאמר: דניו ורגליו עד שימות האבך ויפרש בלא קשי. מפני שיציאתו הנזא לא בכיאתו. ועל מצוה זו אם טעו בית דין והורו לפרש מיד, צריכין להביא פר העלם דבר של צבור, שזה הוי שגגת חטאת. **ה** (ז) רבי אליעזר אומר, השרץ ונעלם ממונו שנאמר בפסוק (ויקרא ה. ה.) "לא כנגלת שרץ טמא ונעלם ממנו", שהוא מיתר, "ככל דבר טמא" והשרץ בכלל דבר טמא הוא, ללמדך על העלם שרץ טמא, הניו אם היה לו זינעה בתחלה שנטמא בשרץ, ונעלם ממנו. אז הוא חייב קרבן, אבל אם בתחלה לא ידע חטאו, שנטמא בשרץ או כנגלה, אפילו ידע שהוא טמא, אינו חייב קרבן. אם אכל קדש בהעלם, ואינו חייב על העלם מעשה. רבי עקיבא אומר, כתיב (שם א. ב.) "ונעלם" ו"ונעלם" שתי פעמים, לחיוב על העלם טמאה ועל העלם משקל.

פרק ג שבועת בטוי הוא שנאמר בתורה או נפש כי תשבע לבטא שפתים ולקרות או להטיב, והיא נחלקת לארבעה חלקים. שמים להבא ושמים לשעבר. כגון שנשבע על דבר שבעד שנעשה או שלא נעשה. ועל דבר שבעד להיות שיעשה ולא יעשה. ואין שבועת בטוי הנותנת אלא בדברים שאפשר לו לעשותם כיון להבא כיון לשעבר. כיצד

לשעבר. שאכלתי או שדקתי לבן אדם. או שלא אכלתי או שלא ידע אבן לים. או שלא דבר מלוני עם מלוני. כיצד להבא. שאכל או שלא אכל, או שדקתי או שלא דקתי אבן לים. הרי אלו שמים לשעבר ושמים להבא. שנבע אחת מארבע מפרסותיו אלו והחליף. כגון שנשבע שלא יאכל אבן. או שלא יאכל אכל. או שאכלתי והוא לא אכל. שלא אכלתי ואכל. הרי זו שבועת שקר. ועל זה נאמר בו נאמר לא תשבע בשמי לשקר. ואם נשבע לשקר, מבידו לוקח. שולגט מביא קרבן עליו ויודר. שנאמר ונעלם ממנו והוא ידע ואינו יודע! (נביאם בלגן טעבת סי' א הלכה א-ב-ג.) **א** **שבועות**, שמים שהן ארבע כיצד, אמר שבועה שאוכל וישלא אוכל, דמפרשות בקרא. דכתיב (ויקרא ד. ד.) "ולרע", הנוטף שלא אוכל, ו"או להטיב", הנוטף שאוכל. ושיניהם בלחבא. כל שאמר שבועה שאכלתי, וישלא אכלתי, הניו עוד תשבע לשעבר, שלמנו ומקדש שבועה. אמר שבועה שלא אוכל, ואכל כל שהוא, חייב. דברי רבי עקיבא. שיקאומר לא אוכל דעתו לאסר עצמו בכל שהוא. אמרו לו חכמים לרבי עקיבא, היכן מצוה באוכל כל שהוא שהוא חייב. שאתה רוצה ללמד שזה חייב אפילו בכל שהוא. אמר לון רבי עקיבא. וכי היכן מצוה במדבר ומביא קרבן, שזה מדבר ומביא קרבן, שבביל ששילב דבורו, אלא חדוש יש שבועה שמיאיר קרבן על בטול דבורו, דאמר כך גם זה שאכל פחות מכוונת. בטול דבור ואינו, וצריך שיקרא קרבן. ואומר שבועה שלא אוכל, ואכל ושתה, אינו חייב אלא חטאת אחת, אף על פי שהשתתה בכלל אכילה. ואם נן אסר גם שתייה, אינו חייב אלא אחת. והני לה כאוכל וחזרו ואוכל בהעלם אחד, שלא טעו לו בימים. שלא להאמר

נטמא וידע ונעלמה ממונו טמאה וזכור את המקדש, נעלם ממונו מקדש וזכור את הטמאה, נעלמו ממונו זה וזה ונכנס למקדש ולא ידע ומשיצא ידע. הרי זה בעולה ויורד: **ב** אחר הנכנס לעגונה ואחד הנכנס לתוספת העגונה, שאין מוסיפין על העיר ועל העגונה אלא נביאי ואורים ותמים ובסנהדרין של שבעים ואחד ובשתי תולדות ובכשרי, ובית דין מהלכין ושתי תולדות אחריהם, (וכל ישראל אחריהם). הפנימית נאכלת והחיצונה נשרפת. וכל שלא נעשה ככל אלו, הנכנס לשם אין חזבין עליה: **ג** נטמא בעגונה ונעלמה ממונו טמאה וזכור את המקדש, נעלם ממונו מקדש וזכור לטמאה, נעלם ממונו זה וזה, והשתתה או ששהה בכדי השתתה, בא לו בארפה, חייב. בקצרה, פטור. זו היא מצות געשה שבמקדש שאין חזבין עליה: **ד** ואינו חייב מצות געשה שבגדה שחזבין עליה, חייב. מפני שיציאתו הנזא לו בכיאתו: **ה** רבי אליעזר אומר, (ויקרא ה.) השרץ ונעלם ממונו, על העלם שרץ חייב, ואינו חייב על העלם מקדש. רבי עקיבא אומר, ונעלם ממונו והוא טמא, על העלם טמאה חייב, ואינו חייב על העלם מקדש. רבי ישמעאל אומר, ונעלם ונעלם שתי פעמים, לחיוב על העלם טמאה ועל העלם משקל.

פרק ג א שבועות שמים שהן ארבע, שבועה שלא אוכל וישלא אוכל, שאכלתי וישלא אכלתי, שבועה שלא אכל וישלא כל שהוא, חייב, דברי רבי עקיבא. אמרו לו לרבי עקיבא, היכן מצוה באוכל כל שהוא שהוא חייב, שזה חייב. אמר לון רבי עקיבא. וכי היכן מצוה במדבר ומביא קרבן, שזה מדבר ומביא קרבן. שבועה שלא אכל וישלא ושתה, אינו חייב אלא אחת.

וכן אם נטמא וידע את הטמאה, בין שידע בשעת טמאה או אחר שנטמא טעו לו ונעלמה ממונו טמאה וזכור את המקדש, וכן אם נעלם ממונו מקדש וזכור את הטמאה. וכן אם נעלם ממונו זה וזה ונכנס למקדש ולא ידע, ומשיצא ידע, הרי זה בעולה ויורד. ולא חשב התנא שני אלו שבאחרונה, דהם כללים בעלמא ונעלמה טמאה והעלם מקדש. **א** אחד הנכנס לעגונה ואחד הנכנס לתוספת העגונה, הניו לחלק שהוסיפו על העגונה אחרי שבט את המקדש, גם הוסיפו על זינעה מוסיפין על העיר וישלם ועל העגונות, אלא במלך ונביא, ואורים ותמים. שהסנהדרין של שבעים ואחד. דכתיב (שמות כה. ט.) "ככל אשר אני מראה אותך את תבנית המשכן ואת תבנית כל פניו לו תעשה", קריא יתרא למדש לזוהרה, ובני משה היו שם מלך, דמשה נקרא מלך. דכתיב (דברים ט. ה.) "והניו בישרון מלך", והוא נביא, ואורים ותמים, ושבעים וקנים. ובשתי תולדות, שמים לחמי תורה, וברבמ"ה, ולקחין להם חמין שבהם, והיו שמונים אותן בהקפו סביב, לרש"י, מבחוץ, ולחוט"ס מפקנים (הורע"ט), עד סוף גבול שמקדשים, דכתיב בתקניה (וי. ט) "אעמידה שתי תולדות גדולות" ובשרי שהיו אומרים (תהלים ב. ב.) "ארוממך ה' פי דליתני", ובית דין מהלכין, ושתי תולדות אחריהם, וכן שראל אחריהם, תורה הפנימית נאכלת, והחיצונה נשרפת על פי נביא, ואינו בייגונה איהו פנימית, ושתי דעות שבתורה, וכל תוספת שלא נעשה בכל אלו, הנכנס לשם אין חזבין עליה משום טמאת מקדש. ובתקניה לא היה לא מלך ולא אורים ותמים, ולא נהקדשה לעתיד לבא. ועבודה דתקמה לזכר בעלמא. **ג** נטמא בעגונה וידע שנטמא, ואחר כך ונעלמה ממונו טמאה, וזכור את המקדש. או נעלם ממונו מקדש, וזכור את לטמאה. וכן אם נעלם ממונו זה וזה, נעלם ממונו ומקדש והקדש. והשתתה, או ששהה בכדי השתתה, ושעור השתתה דחייב בשהה כדי שיקרא אדם סבוכ כי כשיבש "ויקדש אפיס ארצה על הרצפה והשתתה וחדולת לו כי טבוח כי לעולם חסד" (דברי הימים א-ב. ג.), ובשהה כשעור זה אפילו לא השתתה, חייב. ובהשתתה כלפי פנים, אפילו בכריעה בעלמא אפילו לא שהה ששעור הנזכר לעיל. חייב. והוא מהלכה למשה סיני. וכן אם בא לו בארצה שיש דרך קצרה לצאת, והוא הלך בדרך הארצה, אפילו לא שהה, אבל אלו חייב, ואם אכל קצרה ולא השתתה, וכן אם השתתה כלפי חצר ולא שהה פטור. זו היא מצות עשה שבמקדש, דיש פאן עשה "וישלחו מן המזנה וגו' וכל טמא" (במדבר ט. ב.), והלא תעשה הוא אם נכנס בטמאה. מדכתיב (שם א. ב.) "לא יטמאו את מדינתם" שאין בית דין חזבין עליה קרבן, אם שגגו וטעו בהוראה זו, שהורו לו שיצא בארצה, אין בית דין חזבין על שגגת הוראה זו. פר העלם דבר של צבור. לפי שאין על שגגת זו קרבן חטאת. אלא קרבן עולה ויודר, ואין בית דין חזבין אלא על שגגת חטאת (ע"כ הרי"ת פרק ג משה ד.). **ד** ואינו חייב מצות עשה שבגדה שהיא חזמה לון שבמקדש, שחזבין עליה בית דין קרבן פר העלם דבר, אם נכנס בהתר וזדור לו כשעת לצאת באסור. כגון אם היה

משניות מבוארות מסכת שבועות פרק ג

1 ניסן

"לקרות או להטיב", והוא לשון עתיד. אמר לו רבי עקיבא, אם נן שאתה דורש הפסוק ככתבו, אין לו שיהא חייב אלא על דברים שיש בהן הוצעה והטבה, כלשון הכתוב, דברים שאין בהם הוצעה והטבה מניין. אמר לו רבי ישמעאל, מרובי הנהגות (שם) "לכל אשר יבטא האדם" אני מרבה לדברים שאין בהם הוצעה והטבה. אמר לו

שבועה שלא אוכל וישלא אשתה, הוי לה שתי שבועות, ואכל ושתה, חייב שמים. דכיון שאמר לא אשתה, הרי גלי דעתיה דבשעת שאמר לא אוכל, לא היה בדעתו רק אכילה ולא שתייה. **ב** אמר שבועה שלא אוכל, ואכל פת חטין ופת שעורין ופת כוסמין, אינו חייב אלא חטאת אחת, אינו חייב אלא חטאת אחת.

שבועה שלא אוכל וישלא אשתה ואכל ושתה, חייב שמים: **ב** שבועה שלא אוכל, ואכל פת חטין ופת שעורין ופת כוסמין, אינו חייב אלא אחת. שבועה שלא אוכל פת חטין ופת שעורין ופת כוסמין ואכל, חייב על כל אחת ואחת: **ג** שבועה שלא אשתה ושתה שמים הרבה, אינו חייב אלא אחת. שבועה שלא אשתה יין ושמון ושתה, חייב על כל אחת ואחת: **ד** שבועה שלא אוכל, ואכל אכלים שאינן ראויין לאכילה ושתה משקין שאינן ראויין לשתיה, פטור. שבועה שלא אוכל, ואכל נבלות וטרפות שקצים ורמשים, חייב. רבי שמעון פוטר. אמר, קונם אשתי הננית לי, ואכל אכלתי היום, והוא אכל נבלות וטרפות שקצים ורמשים, הרי אשתי וקונם: **ה** אחד דברים של עצמו, ואחד דברים של אחרים, ואחד דברים שבהן ממש, ואחד דברים שאין בהם ממש. כיצד, אמר, שבועה שאתן לאיש פלוני וישלא אתן, שנתתי וישלא נתתי, שאישן וישלא אשון, שישנתי וישלא ששנתי, שאדורק צרור לים וישלא אדורק, שדקתי וישלא דקתי. רבי ישמעאל אומר, אינו חייב אלא על העתיד לבוא, שצאמר (ויקרא ה.) לקרות או להטיב. אמר לו רבי עקיבא, אם אין לי אלא דברים שיש בהן הוצעה והטבה, דברים שאין בהן הוצעה והטבה מניין. אמר לו, מרובי הנהגות. אמר לו, אם רבה הכתוב לך, רבה הכתוב לך: **ו** נשבע לבטל את המצוה ולא בטל, פטור. לקיים ולא קיים, פטור. שהיה בדיון שיהא חייב כדברי רבי יהודה בן בתירא. אמר רבי יהודה בן בתירא, מה אם הרשות שאינו מושבע עליה מותר סיני, הרי הוא חייב עליה. מצוה שהיא מושבע עליה מותר סיני, אינו חייב עליה. אחריו לא, לא, אם אמרת שבועת האשתה, שישן עשה בה לאו כהו, תאמר שבועת מצוה שלא עשה בה לאו כהו, שאם נשבע לבטל ולא בטל, פטור: **ז** שבועה שלא אוכל כפר זו, שבועה שלא אכלנה, שבועה שלא אכלנה, ואכלה, אינו חייב אלא אחת. זו היא שבועת בטוי שחזבין על זדונה מכות ועל שגגתה קרבן עולה ויורד. שבועת שפוא, חזבין על זדונה מכות ועל שגגתה קרבן עולה ויורד. איזו היא שבועת שפוא.

שבועה שלא אוכל וישלא אשתה, הוי לה שתי שבועות, ואכל ושתה, חייב שמים. דכיון שאמר לא אשתה, הרי גלי דעתיה דבשעת שאמר לא אוכל, לא היה בדעתו רק אכילה ולא שתייה. **ב** אמר שבועה שלא אוכל, ואכל פת חטין ופת שעורין ופת כוסמין, אינו חייב אלא חטאת אחת, אינו חייב אלא חטאת אחת.

שבועה שלא אוכל וישלא אשתה, הוי לה שתי שבועות, ואכל ושתה, חייב שמים. דכיון שאמר לא אשתה, הרי גלי דעתיה דבשעת שאמר לא אוכל, לא היה בדעתו רק אכילה ולא שתייה. **ב** אמר שבועה שלא אוכל, ואכל פת חטין ופת שעורין ופת כוסמין, אינו חייב אלא חטאת אחת, אינו חייב אלא חטאת אחת.

שבועה שלא אוכל וישלא אשתה, הוי לה שתי שבועות, ואכל ושתה, חייב שמים. דכיון שאמר לא אשתה, הרי גלי דעתיה דבשעת שאמר לא אוכל, לא היה בדעתו רק אכילה ולא שתייה. **ב** אמר שבועה שלא אוכל, ואכל פת חטין ופת שעורין ופת כוסמין, אינו חייב אלא חטאת אחת, אינו חייב אלא חטאת אחת.

שבועה שלא אוכל וישלא אשתה, הוי לה שתי שבועות, ואכל ושתה, חייב שמים. דכיון שאמר לא אשתה, הרי גלי דעתיה דבשעת שאמר לא אוכל, לא היה בדעתו רק אכילה ולא שתייה. **ב** אמר שבועה שלא אוכל, ואכל פת חטין ופת שעורין ופת כוסמין, אינו חייב אלא חטאת אחת, אינו חייב אלא חטאת אחת.

שבועה שלא אוכל וישלא אשתה, הוי לה שתי שבועות, ואכל ושתה, חייב שמים. דכיון שאמר לא אשתה, הרי גלי דעתיה דבשעת שאמר לא אוכל, לא היה בדעתו רק אכילה ולא שתייה. **ב** אמר שבועה שלא אוכל, ואכל פת חטין ופת שעורין ופת כוסמין, אינו חייב אלא חטאת אחת, אינו חייב אלא חטאת אחת.

שבועה שלא אוכל וישלא אשתה, הוי לה שתי שבועות, ואכל ושתה, חייב שמים. דכיון שאמר לא אשתה, הרי גלי דעתיה דבשעת שאמר לא אוכל, לא היה בדעתו רק אכילה ולא שתייה. **ב** אמר שבועה שלא אוכל, ואכל פת חטין ופת שעורין ופת כוסמין, אינו חייב אלא חטאת אחת, אינו חייב אלא חטאת אחת.

שבועה שלא אוכל וישלא אשתה, הוי לה שתי שבועות, ואכל ושתה, חייב שמים. דכיון שאמר לא אשתה, הרי גלי דעתיה דבשעת שאמר לא אוכל, לא היה בדעתו רק אכילה ולא שתייה. **ב** אמר שבועה שלא אוכל, ואכל פת חטין ופת שעורין ופת כוסמין, אינו חייב אלא חטאת אחת, אינו חייב אלא חטאת אחת.

שבועה שלא אוכל וישלא אשתה, הוי לה שתי שבועות, ואכל ושתה, חייב שמים. דכיון שאמר לא אשתה, הרי גלי דעתיה דבשעת שאמר לא אוכל, לא היה בדעתו רק אכילה ולא שתייה. **ב** אמר שבועה שלא אוכל, ואכל פת חטין ופת שעורין ופת כוסמין, אינו חייב אלא חטאת אחת, אינו חייב אלא חטאת אחת.

שבועה שלא אוכל וישלא אשתה, הוי לה שתי שבועות, ואכל ושתה, חייב שמים. דכיון שאמר לא אשתה, הרי גלי דעתיה דבשעת שאמר לא אוכל, לא היה בדעתו רק אכילה ולא שתייה. **ב** אמר שבועה שלא אוכל, ואכל פת חטין ופת שעורין ופת כוסמין, אינו חייב אלא חטאת אחת, אינו חייב אלא חטאת אחת.

שבועה שלא אוכל וישלא אשתה, הוי לה שתי שבועות, ואכל ושתה, חייב שמים. דכיון שאמר לא אשתה, הרי גלי דעתיה דבשעת שאמר לא אוכל, לא היה בדעתו רק אכילה ולא שתייה. **ב** אמר שבועה שלא אוכל, ואכל פת חטין ופת שעורין ופת כוסמין, אינו חייב אלא חטאת אחת, אינו חייב אלא חטאת אחת.

שבועה שלא אוכל וישלא אשתה, הוי לה שתי שבועות, ואכל ושתה, חייב שמים. דכיון שאמר לא אשתה, הרי גלי דעתיה דבשעת שאמר לא אוכל, לא היה בדעתו רק אכילה ולא שתייה. **ב** אמר שבועה שלא אוכל, ואכל פת חטין ופת שעורין ופת כוסמין, אינו חייב אלא חטאת אחת, אינו חייב אלא חטאת אחת.

שבועה שלא אוכל וישלא אשתה, הוי לה שתי שבועות, ואכל ושתה, חייב שמים. דכיון שאמר לא אשתה, הרי גלי דעתיה דבשעת שאמר לא אוכל, לא היה בדעתו רק אכילה ולא שתייה. **ב** אמר שבועה שלא אוכל, ואכל פת חטין ופת שעורין ופת כוסמין, אינו חייב אלא חטאת אחת, אינו חייב אלא חטאת אחת.

שבועה שלא אוכל וישלא אשתה, הוי לה שתי שבועות, ואכל ושתה, חייב שמים. דכיון שאמר לא אשתה, הרי גלי דעתיה דבשעת שאמר לא אוכל, לא היה בדעתו רק אכילה ולא שתייה. **ב** אמר שבועה שלא אוכל, ואכל פת חטין ופת שעורין ופת כוסמין, אינו חייב אלא חטאת אחת, אינו חייב אלא חטאת אחת.

שבועה שלא אוכל וישלא אשתה, הוי לה שתי שבועות, ואכל ושתה, חייב שמים. דכיון שאמר לא אשתה, הרי גלי דעתיה דבשעת שאמר לא אוכל, לא היה בדעתו רק אכילה ולא שתייה. **ב** אמר שבועה שלא אוכל, ואכל פת חטין ופת שעורין ופת כוסמין, אינו חייב אלא חטאת אחת, אינו חייב אלא חטאת אחת.

שבועה שלא אוכל וישלא אשתה, הוי לה שתי שבועות, ואכל ושתה, חייב שמים. דכיון שאמר לא אשתה, הרי גלי דעתיה דבשעת שאמר לא אוכל, לא היה בדעתו רק אכילה ולא שתייה. **ב** אמר שבועה שלא אוכל, ואכל פת חטין ופת שעורין ופת כוסמין, אינו חייב אלא חטאת אחת, אינו חייב אלא חטאת אחת.

שבועה שלא אוכל וישלא אשתה, הוי לה שתי שבועות, ואכל ושתה, חייב שמים. דכיון שאמר לא אשתה, הרי גלי דעתיה דבשעת שאמר לא אוכל, לא היה בדעתו רק אכילה ולא שתייה. **ב** אמר שבועה שלא אוכל, ואכל פת חטין ופת שעורין ופת כוסמין, אינו חייב אלא חטאת אחת, אינו חייב אלא חטאת אחת.